

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, V. BATHORY-UTCA 24. SZÁM.
„Falu” Magyar Gazda és Földmívelési Szövetség.)
Telefon: 11—55—62.
Postatakarékpénztári csekk száma: 25.153.

POLITIKAI HETILAP

Előfizetési díjak a m. kir. földmívelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: egész évre 3, félévre 4, negyedévre 2 P.

Külföldre egész évre 12, félévre 6, negyedévre 3 P.

Új cseményeket

ébredt a már-már csüggedő magyar szívek milliőiben 1919 november 17-ike. Ezen a napon vonult be a Szegeden újjászülött nemzeti hadsereg élén Budapestre nagybányai Horthy Miklós, a novarai hősből lett fővezér... Huszonnégy esztendő telt el azóta; Horthy Miklós fővezért a proletárdiktatúra megpróbáltatásából felocsudó nemzet halála és bizalma a kormányzói székre emelte; nemzeti hadseregünk bebizonnyította, hogy méltó az ősi katonai hírnévre és dicsőségre; de a Magyarok Istenének és Kormányzó Urunknak hála, azóta elindult hazánk az újjászülés, megnagyobbodás útján és az ezeréves határok egyrészét is sikerült visszazserelni. Beigazolódott, hogy a törhetetlen hit, a hivatott vezetők követése és a nemzet egysége csodára is képes: még az a nemzet is feltámadhat, ha egységes tud lenni, amelyet úgyszólván egy világ ítél halálra! Nem szabad azonban az elmúlt negyedszázad tanulságairól megfeledkeznünk, különösen most, amikor körülöttünk újra, immár évek óta tombol a világháború; amikor katonák ellenségek acsarkodnak ellenünk határainkon túl, azokon belül pedig elvetemült és félrevezetett emberek újra a széthúzás, pártoskodás és elégedetlenség pusztító tüzeit iparkodnak felszítani! Ilyen időkben résen kell lennie mindenkinek; mert félo, hogy ha új 1918 szakadna az országra és azt ismét egy trianoni, vagy még annál is keservesebb ítélet követné, késő lenne azután észbekapva ahítózni a jobb jövőt... Egységesen, felkészülten, nemzeti érzéstől, áldozatkészségtől áthatottan kell felsorakoznia, társadalmi állásra, rangra és felekezetre való tekintet nélkül minden igaz magyarnek vezéreit mögött, akik egyszer már megmentették a hazát a végpusztulástól!

A Falu-Gazdaszövetség

ennek a gondolatnak a jegyében hívja össze országos seregszemlére az ország legmagyarabb rétegét, a falu népét, amely szonót esztendővel ezelőtt sem veszítette el a fejét és felismerő a veszélyt. Az elmúlt huszonnégy esztendő, — amelynek elején éppen a föld népére hárult a legsúlyosabb megpróbáltatás; amelynek soraiban a legnagyobb pusztítást végezték a kommün terroristái, — csak megerősítette a barázdák névtelen millióit abban az elszántságukban, hogy az

ősi földet — (amely egyre nagyobb arányban kerül valóban az ő kezére); — a kicsiny családi otthon — (amelyekből mind több és több épül országszerte); — Krisztushitét, — (amely ezerév viszontagságain segítette át Szent István népét) — és az ezeréves

határokat, — (amelyeknek védelmében mindannyiunknak ősei vérezték, áldoztak). — nem engedi többé semmiféle felforgató törekvés prédájává esni. November 28-ika lesz a nagy, a további erőfeszítésekhez, ha kell áldozatokhoz erőt adó seregszemle napja, amelyen

Budapestre gyül az ország minden részének földet művelő, szertető népe, hogy hitet tegyen a szegedi gondolat, a szociális Magyarország, az egységes és áldozatos magyar jelen és a szebb, boldogabb jövő mellett...

(b.)

SZÁSZ LAJOS DR.:

„A közellátási rendszer kiállta a tűzpróbát”

A közellátási miniszter elismeréssel emlékezett meg a jegyzői kar munkásságáról

A Községi Jegyzők Országos Egyesülete november 6-án tartotta meg 67. évi országos közgyűlést az új Városháza közgyűlési termében. A nagy számban megjelent községi jegyzőkön kívül résztvett a közgyűlésen Szász Lajos dr. közellátásiügyi miniszter is. A „Falu” Magyar Gazda és Földmívelési Szövetség képviselőjében Szekeres László

dr. m. kir. gazdasági főtanácsos, ügyvezető-igazgató és Mayer Emil főtitkár vettek részt a közgyűlésen.

Köncz János dr. országos elnök üdvözlő szavai után Szász Lajos dr. közellátásiügyi miniszter mondott hosszabb beszédet a jegyzői kar feladatairól.

A miniszter többek között a következőket mondotta:

A jegyzők állandóan őrségen vannak...

A miniszter hangoztatta, hogy a háborús idők fokozott munkateljesítményt kívánnak mindenkitől. A háborús áldozatvállalásban többet kell vállalni azoknak, akik életüket a köz szolgálatának szentelték. Azok, akik életüket abban látják, hogy munkájukkal a közt és embertársait szolgálják, nem várnak az életlét anyagi örömeit, gazdagság, hírnév és egyéni érvényesülés nem kápráztatja el őket, hanem arra vállalkoznak, hogy egy emberöltőt át szolgálják csendben a hazát.

A sokat hangoztatott belső front csak akkor lesz egységes, ha az erősséget alkotó vármegyék városok és községek testi és lelki felkészültsége azonos. Ma minden községnek várat kell képezni az élniakarás és a szebb jövő érdekében.

Ezeknek a váraknak a jegyzők a parancsnokai — folytatta beszédét Szász Lajos.

A magyar jegyzői kar mindenkor kettős feladatot telje-

sít Nemesak békében szolgált példaadással a falu népe előtt, hanem a haremzők is együtt küzdött a falu fiaival.

A falu életében döntő szerepe van a napnak, a jegyzőnek és a tanítóknak.

A jegyző a közigazgatás nélkülözhetetlen fundamentuma, de a falu társadalmi és gazdasági életének őre és éber szemlélője is. Hivatali helyisége nemesak ügyes-hajos gazdák kétségeit eloszlató világitótorony. hanem modern értelemben vett rádióállomás, amely a panaszt, a bajt fölfelé sugározza és továbbítja, hogy az meghallgatásra és megoldásra találjon.

Az új terménybeszolgáltatási rendszernek voltak ellenzői és bírái, akik a végrehajtás módozatainak tárgyalásakor nem jósoltak nagy jövőt annak a rendszernek, amely az erősen igénybevert községi igazgatási szervekre újabb feladatokat ró.

Az ország egész földművelő társadalmi képviselteti magát a Falu-Gazdaszövetség november 28-iki seregszemléjén

A VASÁRNAP előző számában megírtuk, hogy a Falu-Gazdaszövetség november hó 28-án a Szekesfővárosi Vigadó nagytermében

ORSZÁGOS SEREGSZEMLÉT

rendez, melyen a Szövetség valamennyi fiókszervezete, gazdákörte és tagszervezete képviselteti magát. Híradásunk országkörüli élnk visszhangot és nagy érdeklődést keltett; sűrűn érkeznek be a jelentkezések úgy, hogy a seregszemle átütő sikere máris biztosítottnak látszik.

A seregszemle programja a következő:

A Hísekegy elmondása után Mayer János m. kir. titkos tanácsos, v. földmívelésügyi miniszter, a Falu-Gazdaszövetség elnöke tartja a megnyitóbeszédet. Ezután Somogyi Imre, Balatonfüred község bírja tart előadást „A falu a nemzet szolgálatában” címmel. Hozzászólások hangzanak el ezután, majd Szekeres László dr. m. kir. gazdasági főtanácsos, a Falu-Gazdaszövetség ügyvezető igazgatója terjeszti elő a határozati javaslatokat. A nygyszabású seregszemle zárószavát Czermann Antal dr., országgyűlési képviselő, a Falu-Gazdaszövetség ügyvezető-alelnöke tartja, majd a Himnusz élenklése rekeszti be az ünnepséget.

Az élejelek szerint az országos seregszemle minden tekintetben meg fog felelni a várakozásoknak és a folyó év egyik legnagyobb jelentőségű gazdaseménye lesz.

A közellátási új rendszerben tehát arra törekedtünk, hogy olyan intézkedésekkel biztosítsuk az ország ellátását, amelyekkel elég egyszer megtanulni s azután azt évről évre a gyakorlatban alkalmazni. Nem fogunk kísérletezni, hanem rendszeresen teremtünk egyszerűségeket mindenkorra. Ma túl vagyunk a rendszer tűzpróbáján s tudom, hogy

az eredményekben jelentős része van a kedvező gabona-termésnek, de érzem azt is, hogy ezeket az eredményeket a jegyzői kar önfelelő munkássága nélkül még sem érték volna el. A magyar jegyzők a háború nyegedik esztendejében bebizonyították azt, hogy munkateljesítményben, fáradhatatlanságban és hazafiságban az első sorban állnak.

Segítségnyújtással kettős cél érték el. Tevékenyen résztvettek az ország ellátásának biztosításában s ugyanakkor öregeztették azt a jóhírnevet, amely a magyar jegyzői karnak mindenkor sajátja volt.

Háborúbar nincs pihenés azok számára, akik öröhselyen állanak.

A jegyzők pedig állandóan őrségen vannak.

Alighogy befejezték ezt a munkát, én újra működésre szólítom

az ország jegyzőit. Ez a működés merőben újszerű. Eddig a gazda csak a rendeletet hajtotta végre, sokszor anélkül, hogy rájött volna annak igazára és helyességére. Ezt elérni a jegyzők feladata. Forduljanak felvilágosító szóval minden magyar gazda eszéhez és szívéhez. Magyarazzák meg, hogy

Be kell érnünk azzal, amink van...

Öröm minden magyar embernek, aki hivatásában nemzetnevelést is lát és gond egyúttal annak, aki az ügyiratokot keresztül az életet látja s a vezetésére bizottakért aggodik. Százszoros felelősség nyugszik ma vállainkon, mert munkajuktól, működésüktől, nevelésük eredményétől függ nagyrészt országunk jövője. Egy nehéz feladatot sikeresen megoldottak rendkívül súlyos körülmények között.

Ez megnyugvást ad s biztosíték arra, hogy a magyar közigazgatásnak a magyar jegyző mindig egyik főerősége — fejezte be beszédét a miniszter.

Lelkiismeretlen emberek most a

az egyes embernek is csak addig van jó dolga, ameddig az állam keretein belül rendszerben folyik az élet. Szálljanak szembe a jegyzők az ellenséges hírverés állításaival és adatok és tények megdönböztetően bizonyítékaival vessék minden gazda lelkébe a józan és észszerű kötelességteljesítés szükségességét és előnyeit.

ruházkodás nehézségeivel igyekezzék a falu népét igazolni. E téren is felvilágosításra van szükség.

Be kell érnünk azzal, amink van. Gyengébb áru is jobb, mint a semmi.

Csak a közelmúltban kértem az ország lakosságát arra, teremtesse meg a kifordított ruha és a foltosított cipő divatját. A falusi nép nem fog hinni többé a lázítók üres ígéreteleinek, ha saját szemével látja, hogy az állam képviselői sem szegénylik viselés ruházatuk és elégedetlenség helyett még aldozatosabban teljesítik kötelességüket.

Összeült a képviselőház

Államosságban megszarazták a tanyai javaslatot

A képviselőház november 8-án rövid, alaki ülést tartott, másnap, 9-ikén megkezdte érdemleges tanácskozásait.

Elsősorban a tanyai igazgatás egyszerűsítéséről szóló törvényjavaslat vitáit folytatták, amelyet tudvalegően májusban, a Ház elnapolásakor megszakítottak.

Az elhangzott felszólalásokra Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter válaszolt. Kifejtette, hogy a régen megoldásra váró tanyai probléma megoldását sürögősen tartja. A javaslat nem jelent teljes rendezést, de azt akarja elérni, hogy

a tanyákkal bíró városok és községek kénytelenek legyenek a tanavilágról gondoskodni.

Kijelentette végül, hogy a részletkérdéseket rendeletek fogják szabá-

lyozni, majd leszegelte, hogy azok a városok és községek, amelyek önjelöltől képtelenek a törvényjavaslat kapcsán felmerülő terhek viselésére, a kormány segítségére számíthatnak.

Ezután megkezdtek a nemzeti gazdálkodás rendjét zavaró egyes cselekmények szigorúbb büntetéséről szóló igazságügyi miniszteri törvényjavaslat vitáit. Tornócs György előadó ismertette a törvényjavaslatot, amelynek a fekete-piac megrendszabályozását célzó szigorú rendelkezéseiről már beszámoltunk. A javaslat értelmében

az árdárgítók és a közellátás érdekeit veszélyeztető egyének öt évig terjedhető börtönről, illetve tíz évig terjedhető fegyházbüntetést kaphatnak, azonkívül vagyonukat is elkobozhatják.

AZ ORSZÁGOS HADIGONDOZÓ SZÖVETSÉG beszámolt egyesítendő munkásságáról

Egyszerű hivatalos címnek hangzik első hallásra, vagy olvasásra ez a kifejezés: „Országos Hadigondozó Szövetség”. De figyelemmel és érdeklődéssel végigolvasva azt a beszámolót, amelyet a Szövetség egyéves működéséről most adott ki, éreznünk kell, hogy ez nem egy hivatali címe, hanem az ország igazi becsületességének megnyilatkozása, őszinte magyar szívének élhető dobanása a világégés idején. Ez

a Szövetség igyekszik becsületese erővel helyettesíteni a harcra elesett apát, a kint küzdő katonát, támogatni az ifjón arván maradt családot és a haremzezőről hazatért rokkantakat.

Eredményesen és tiszteltreméltó lelkesedéssel, továbbá áldozatkészséggel teljesíti ezt a feladatát a Kállay Miklósné vezetése alatt álló Szövetség. Mintegy haterék tagja van a Szövetségnek és ezek mindannyian kötelezték magukat, hogy résztvesznek a hadigondozás nehéz munkájában. Ez a munka, a dolog természeténél fogva, szerteáraszó és az élet minden körülményére kiterjedő.

Gyorssegély nyújtásán, a családok támogatásán, hadiárvák nevelésén és ellátásán kívül foglalkozik a hadigondozottak támogatásával, állami jogositványok megszerzésével, mozi- és színházlátogatásokkal, föld-ajuttatással, lakásszerzéssel,

termelési kölcsön nyújtásával, foglalkozást biztosító kölcsönökkel, állásbalelvezéssel, munkáhozjuttatással, átképzésekkel, sőt katonaházasságok esetén menasszonyi ruhák megszerzésével is.

Az „Adjunk apát a hadiárvák” mozgalom keretében

a budapesti háztulajdonosokhoz küldött jelentkezési ívek-ből eddig nyolcezer érkezett vissza a Szövetséghez és ez ezekben felajánlott évi támogatás eléri a hárommillió pengőt.

Ezek között szerepel Horthy Miklós Kormányzó és családja, valamint a kormányzóügyi épületek lakói által tett felajánlás, amivel hat hadiárva nevelését vállalták magukra.

A Nemzeti Bank 50, a MAV 20, a szekesfőváros 14 hadiárva nevelési költségeit vállalta.

A felajánlásokra eddig 1400 árva jelölt ki a Szövetség havi 140.000 pengő összegű támogatással.

A Szövetség nemcsak a hazafias munkája még korántsem áll a befejezés előtt, hanem egyre nagyobb és tágabb tért ölel fel. Célkitűzései, amelyekkel lényegesen nagyobb foglalkoznak a kecskeméti utcai zsekházban, minél tökéletesebbé igyekezőnek tenni a harcra későnek hátramaradtjairól való magyar kötelességszerű gondoskodást és ellátást.

Kállay Miklós avatta fel a huszti hősi emlékművet

Vasárnap, november 7-én avatták fel 98 kárpátaljai község népes kioldótságonak részvételével a huszti hősi emlékművet. Az avató beszédet Kállay Miklós miniszterelnök mondotta.

A miniszterelnök hatalmas beszédében elismeréssel emlékezett meg a ruszin nép államhűségéről; rámutatott arra, hogy a békés együttélést egyesek bujtorogató fellépéséig semmi sem zavarta. Hangsúlyozta, hogy

ezen a földön csak a magyar államiság tud és tudott tartósan békét, biztonságot nyújtani a mai nagy világégésben s kavarodásban az egyedül pozitívum, amely a Kárpát-medence kérdésének megoldásánál szóba jöhet, az ezeréves magyar mult.

Nagy lelkesedéssel fogadott beszédet a miniszterelnök annak hangsúlyozásával fejezte be, hogy nekünk magyaroknak és a Kárpátok medencéjében élő minden népnek szent kötelességünk, hogy egymás segítségére sies-

34.400 db.
NYEREMÉNY
700.000 P
ÖSSZEGBEN
50.000 P
FŐNYEREMÉNY
25.000 P, 10.000 P, 5.000 P,
2.500 P, 2.000 P, 1.000 P stb.

Ezt nyújtja

A 81. M. KIR. JÖTEKONYVÉLU

ÁLLAMI SORSJÁTÉK

EGÉSZ SORSJEGY 4 P, FÉL 2 P

Huzás: december 3-án

sünk. Földünk szabadságát, népi és nemzeti életünk függetlenségét, idegen befolyástól mentességét kimunkált szent emberi és hazafiúi kötelességünk.

Wünscher Frigyes dr. előadása Tisza Istvánról

A debreceni Tisza István tudományos társaság most tartott felolvasó ülésén Wünscher Frigyes dr. egyetemi magántanár, a Hangya alelnök-vezérigazgatója „A szövetkezetek jelentősége Tisza István gróf agrárpolitikai törekvéseiben” címmel tartott előadást.

A Déry-múzeum előadótermében rendezett ülésen megjelent Kölcsey Sándor dr. polgármester, Ráczó István alispán, Nagybakay Antal országgyűlési képviselő és az egyetem tanári karának több tagja.

Szádeczky-Kardoss Tibor dr. egyetemi tanár megnyitotta beszédében Tisza István gróf halálának 25-ik évfordulójáról emlékezett meg. Ezután került sor Wünscher Frigyes dr. előadására. Kifejtette, hogy

Tisza István teljesen tisztában volt a fölkulturális rendszer minden hibájával és gazdaságpolitikai téren olyan irányt

jelölt meg helyesnek, amelyet ma keresztény nemzetnek nevezünk. Azt hirdette, hogy a gazdasági és minél eredményesebb termelés biztosítása nem vonhatja maga után a kisember elnyomását és meg nem engedhető kihalásának. A nemzet gazdaságilag igazán csak akkor lehet erős, ha a kisember jogait a keresztény erkölcsi felfogásnak megfelelően biztosítja. Tisza István szervesen beépítette gazdaságpolitikai törekvéseinek rendszerebe a szövetkezetet is. Hangsúlyozta, hogy a szövetkezeteknek a maguk természetesen fejlődésében messzemenő áldásos hatásuk lehet a jövő nemzedékek személt és erkölcsi színvonalára.

Az előadásért, amelyet a hallgatóság nagy tiszszéssel fogadott, az előző Szádeczky-Kardoss Tibor mondott köszönetet.

A VILÁGHÁBORÚ ESEMÉNYEI

Moszkva után a világ érdeklődése átmenetileg Kairó felé fordult ahol Menemendzsoglu török külügyminiszter várta Edent, aki odakérette a török minisztert, hogy vele tárgyaljon. A tárgyalások után nyilvánvalóvá vált, hogy Törökország — legalább egyelőre — nem lép ki a „nemhadviselő” helyzetéből.

November 5-ikén este futótűzként terjedt el a világon a megdöbbentő hír:

A Vatikánra bombák hullottak, amelyek súlyos károkat okoztak. A bombákról kiderült, hogy azok angol eredetűek.

November 9-én

Hitler Münchenben, az 1923-as müncheni nemzetiszocialista felvonulás 20-ik évfordulóján régi párhívei előtt gyóras beszédet mondott. Ebben részletesen foglalkozott a háború közvetlen előzményeivel; hangsúlyozta, hogy a Szovjet-vezedelm elhárítására csak a Nemethirolalom lehet képes; hezét a megtorlásról, amely elháríthatatlannal be fog következni; Olaszország szerepéről

TEL: 128-042

A Falu-Gazdaszövetség igazgató választmányi tagjai,

Földvály Aurél főjegyző és Iványi Ernő aljegyző Dunaharaszti példatadó rendszert vezettek be a hadigondozás terén

A Falu-Gazdaszövetség vezető-gének, a falu kulturális, gazdasági és szociális helyzete felemelése érdekében folyó sokirányú tevékenységi köre erősen kiszélesült a második világháború kitörése óta, mert hiszen a hadigondozottak túlnyomórésze ugyan-csak a falu népének a sorából kerül ki. A Szövetség vezetői, igazgatóválasztmányi tagjai tehát — minthogy a Szövetséget, mint intézményt teljes mértékben igénybeveszi az alapszabály-szerű munka — egyénileg kapcsolódnak be a hadigondozás nemzeti munkájába. Legutóbb például röviden vázoltuk a Női Szakszövetség hadigondozási munkáját.

Büszke örömmel, ünneplő lélekkel számolunk be most arról, hogy

a Falu-Gazdaszövetség igazgató-választmányának két kiváló tagja, Földvály Aurél főjegyző és Iványi Ernő aljegyző, Dunaharaszti község közigazgatási vezetői, a fentebb említett egyéni köteletségvállalás megnyilatkozásaképpen, községükben példátmutató új rendszert vezettek be a hadigondozás terén. Az új rendszer lényege az, hogy a gondozásba vett rokkant, vagy annak hátramaradtja nem meg a l á z ó, alamiznaszerű adományt kap, hanem intézményes segítséget új, kiépíthető és jövőt biztosító élet-lehetőség formájában.

Iskolapéldája az új rendszer a helyes szociális tevékenységnek, amely felel meg a gondozottra, méltó annak súlyos áldozatához és bizonyosságot nyújt mindazoknak, akikről a Haza áldozatot kér, hogy a Nemzet hátlaja nem csupán fűres szőlam, hanem eleven és életet, kenyeretadó valóság.

A Dunaharaszti bevezetett új hadigondozási rendszer áldásában Fűrcht János szászszázelkos hadirokkant és özv. Mercz Györgyné hadiözvegy, akinek férje az orosz fronton esett el, részesülnek.

A mozgalom, amelyet — mint már említettük — Földvály Aurél főjegyző indított meg és Iványi Ernő aljegyzővel karöltve valósította meg, a község lakosságának példás összefogásából eredményre is vezetett.

Fűrcht János ötygermekes családja teljesen berendezett és áruval ellátott vendéglőhöz jutott, özv. Mercz Györgyné részére pedig Dunaharaszti község iparosai teljesen ingyen dohánypavillont építettek, az előjáróság trafikengedélyt szerzett neki, sőt elláták az egygyermekes özvegyet forgatókövel is.

Vasárnap, november 7-én délután ünnepélyes keretek között ádták át Fűrcht Jánosnak a vendéglőt, Mercz Györgynének pedig a dohánypavillont. Az ünnep-

ségben Kállay Miklós miniszterelnök feleségének, az Országos Hadigondozó Szövetség központja elnökének képviselőjében dr. Resch Aurél tanügyi főtanácsos jelent meg. Földvály Aurél főjegyző az adományozó levél átnyújtásakor mondott beszédében felsorolta, hogy a Dunaharaszti bajtársi szolgálat már eddig is milyen munkát végzett.

A község társadalmi körében eddig 11 ezer pengőt gyűjtöttek össze a bajtársi szolgálat céljaira, ami a legnagyobb bizonyítéka Dunaharaszti község hazafias gondolkodásának.

Dr. Resch Aurél tanügyi főtaná-

A szociális munka szolgálatában

Beszámoló a Csanád vármegyei és makói szövetkezeti napokról

Összeállította: dr. Valkó László, szociális felügyelő

Negyedik éve már, hogy az Országos Nép- és Családvédelmi Alap, illetve az Országos Szociális Felügyelőség legfelsőbb irányításával megkezdtek munkájukat a közzéjéti szövetkezetek. Feladatuk nem volt könnyű, mert csaknem napról-napra új helyzet elé állították őket a mindennapi élet egyre súlyosodó kérdései.

A cél azonban, amelyet maguk elé tűztek, hatalmas és farsad-ságot nem ismerő... Együtt-szolgálni minden felmerülő élet-néhséget, mindenkor ottjárni, ahol árnyék, sötétség és küzdelem van és ahol a község nagy erőfeszítések árán szétszakad a lelket-szívet repesztő kőd, fel-csillan a vídám napsugár, onnan már ijedtem menekülni új szomorú tájak felé, ahol csak segíteni, támogatni szabad és örülni nagyon ritkán! —

ahogy Valkó László szociális felügyelő formulálja meg mélyenjáró előadásában.

Hogy mennyire feleltek meg céljuknak a közzéjéti szövetkezetek, az egész ország előtt nyilvánvalóvá és tanulságossá teszi a beszámoló a harmadikban tartott csanád-vármegyei és makói szövetkezeti napokról.

Egyet máris megállapíthatunk. Azt, hogy

a közzéjéti szövetkezetek munkássága egyre inkább arra irányul, hogy nemcsak a háború alatt, de a háború utáni követelményeknek is eleget tegyenek a lehetőségek erőteljesebb kihasználásával.

Ez a kihasználás pedig nem legyen egyoldalú, hanem egyenlő megértést váltson ki az intézők és megsegítettek vonalán. S a cél minél inkább általánosuljon a szövetkezetek nemzetátfogó munkájában s a megsegítettek felelősség-érzetében. Mert a szociális segítség akkor van csak teljes haszna, ha nemcsak anyagi előnyt jelent, hanem erkölcsi alapot is teremt. Ha a hiányokat nem foltozza, hanem beszívja, hogy attól az egész nemzet erősebb.

Hogy így is lesz, mindennél jobban bizonyítja ez a lelkes és sok-

csos az Országos Hadigondozó Szövetség nevében mondott köszönetet a társadalmi összefogás országgrázoló példájáért, majd pedig Fűrcht János hadirokkant nagyobbik lánya köszönte meg az adományozást. Ezután vitéz Endre László, Pest vármegye alispánja emlékezett meg Dunaharaszti község nemes áldozatkész-ségéről, majd dr. Szekeres László, a Falu Gazdaszövetség igazgatója hangsúlyozta, hogy

a dunaharaszti példa mér-földkövet jelent a hadigondozás terén és kívánatos volna, ha a segítőknek ezt az iskolapéldáját az egész országban követnék.

Mercz Györgyné pavillonjának átadásakor Hangay Rupert espre-szplébános szívtel dícsérlettel a közösségi érzés e nagyszerű megnyilvánulásáról, majd vitéz Endre László alispán intézett buzdító szavakat a község társadalmához, végül Péntek Ferenc tanár mondott köszönetet mindazoknak, akik a gondozásnak ezt a rendszerét megvalósították.

Egymagában vagy tejjel keverve kitünő!

A jegyzői kar

érdemes erkölcsi testülete, a Köz-ségi Jegyzők Országos Egyesülete most tartotta 67. közgyűlését, amelyen a kormány tagjai közül ezúttal Szász Lajos dr. közzéjéti miniszter adózott meleg elismeréssel a falu jegyzőjének, aki nemcsak a közigazgatás ezernyi teendőjét látja el példás ügybuzgósággal, hanem csak gyámoltója szülője a falu népének ügyes-bajos dolgaiban, de vezetője, irányítója a falu kulturális és társadalmi életének is. Mint a magyar gazdátársadalom legnagyobb érdek-képviseleti szerve, a Falu-Gazdaszövetségnek hivatalos lapja, a felettes hatóságok megfizető elismeréséhez esot-ljuk a falu népének, elsősorban kisembereinek szeretetteljes há-laját, köszönetét. A falu valóban nemcsak az irányított, a hivatott vezetőt látja jegyzőjében, de — ahogyan a miniszter is mon-dotta, — sorstársát, aki ha kell, a beesült mezején is osztózik népe sorsában éppen úgy, mint odahaza, ahol lankadatlan munkájával és a szebb, jobb magyar jövőbe vetett hitével és áldozat-vállalásával mutat példát mindenkinek. De a Falu-Gazdaszövetség is köszönettel és szeretettel gondol a falu jegyző-jére, aki mindenkor készségesen támogatja a Szövetség célkitű-zéseit, mint ahogyan a Szövet-ség is arra törekszik, hogy úgy központja, mint főszervezetel révén, ha csak egy mód van rá, támogatására legyen a falu első emberének. A hivatása magaslatán álló magyar jegyzői kar munkájával nemcsak a felsőbb-ség elismerését, a segíteni akaró bajtársak megbecsülését, de a gondjaira bízott ragaszkodó szeretettel is osztatlanul bírja. S meggyőződésünk szerint a név-telen jegyző az utóbbira a leg-büszkébb; nem hivalkodik a jól-megérdemelt elismeréssel, de to-vábbi munkájához hitet, erőt és kitartást a sokmillió magyar szívből feléje sugárzó őszinte sze-retetből merít...

oldalú beszámoló, amelyet lapunk érdeklődő olvasóinak szíves figye-lmébe ajánlunk.

M. J.

Befejezték a költségvetés bizottsági tárgyalását

A képviselőház bizottságai no-venber 3-án a honvédelmi, 4-ikén a közzéjéti minisztérium, 5-én a kisebb tárgyak költségvetését tárg-yalták és fogadták el. November 6-án a pénzügyminisztérium költ-ségvetésének tárgyalásával be-fejeződött a költségvetés bizott-sági tárgyalása.

A költségvetés bizottsági tárg-yalásának befejezése után, no-venber 6-án délutánra Tasmány, Nagy András képviselőházi elnök pártközi értekezletet hívott össze a Ház napirendjének megbeszélés-re. Az értekezleten Kállay Miklós miniszterelnök is résztvett.

Bornemisza Géza átvette az özdí mandátumot

Bornemisza Géza iparügyi mi-niszter, mint az özdí választó-kerület egyhangúlag megválasztott képviselője, vasárnap, no-venber 7-én vette át a kerület mandátumát. Beszédében a mi-niszter hangoztatta, hogy meg-értésben, önmegtartóztatásban és önfeláldozásban példát kell mu-tatnunk. Csak úgy vészeltjük át a világegést, ha a magyar összefog a magyarral.

Csak a gyökér kitartson

Alföldi Géza versei

Szép, gondos kötet ez a Ceglé-den nyomott könyv. Erőtéljes hajtása a magyar falu egyre in-kább terebélyesedő irodalmának. *Csak a gyökér kitartson*, — a címe is jellemző és sokatmondó. *S nincs benne költemény, amely ne a magyar talajtól sarjadzanék. A frissen szántott föld lehet-lelet éreztük belőlük, a rét illat-tát, s a kis falusi házak küzde-lmei, bánatai és apró örömei vonulnak fel bennük előttünk.*

Tiszta, igaz, őszinte magyar-könyv. Meleg szeretettel aján-ljuk olvasóink figyelmébe. M. J.

GAZDATUDOMÁNY

Mikor végezzük az ültetést és a metszést a szőlőben?

Hazánk éghajlata és talajviszonyai mellett gyakorlati szőlőgazdák azt tapasztalták, hogy a szőlőültetésre legalkalmasabb időszak a tavasz, még pedig kb. az április közepétől június elejéig terjedő időszak, amikor a talaj már némileg átmelegedett.

A talaj melege azért fontos, mert e nélkül sem sima, sem gyökeres szőlővesszőn vagy szőlőültetvényon a gyökérképződéshez vagy a már meglévő gyökerek továbbfejlődéséhez szükséges szövet nem képződhetik kellő gyorsasággal és a kívánatos mennyiségben.

A kötöttebb természetű és kövesebb talajokban eredményesen ültetéseknél öszel is, Ez indokolt akkor, ha attól tartunk, hogy tavasszal a munka nagyon ösztörlődik. Ebben az esetben azonban az ültetvényt gondos fedéssel kell a téli kemény idő ellen megvédenünk.

Öszel csak gyökeres vesszőt ültetünk. Az ültetésnél a vessző hajtásait nem vágjuk le, hanem 3-4 rügyig befedjük, hogy a téli fagy ellen védve legyenek és csak tavasszal metszünk meg. Az őszi ültetés korán fakad, hamar megerősödik, biztosan megered, mert a téli nedvesség a gyökerekhez földet iszapolt, azokat jól beágyazza.

Az őszi ültetés főképpen, hogy az ültetendő vessző már elég érett, a talaj pedig lehetőleg szikkadt legyen. Ha a talaj a sok esőtől elázott, akkor nem tanácsos öszel ültetni. Tehát az őszi ültetés bebiztosítani, megöntözni nem szabad, mert ezáltal esetleg kárt okoznánk. Az őszi ültetésnél nagy gondot fordítsunk arra is, hogy az ültetett vessző legfelső szeme a kifakadásig épségben maradjon, amit magasabb felhalmozással érünk el. Fűtőhomokon, ha nincs hó, a téli szelek elhordhatják a halmozást a vessző mellől, miert is célszerű a vesszőt védő halmozékot mindjárt az ültetés után pár marék komposztal vagy kevés szalmastrágyával behinteni.

Az őszi ültetésnek azonban van egy másik veszélye is, nevezetesen az, hogy a nedvességben bővelkedő és enyhén télben a rügyek kipállhatnak. Ezért nem tanácsos öszel ültetni mélyebb fekvésű és kora öszel frissen forgatott talajokba.

A szőlő metszésének idejét illetően tudnunk kell, hogy olyan vidéken, hol az ősz hosszú és a tél enyhe, így a rügyek elfogyásától nem kell tartanunk, ott végezhetjük a metszést öszel is; ennek előnye, hogy a tőkék nem könnyeznek, a tőkék így tavasszal erőteljesebben hajtának és a munka is jobban eloszlik öszre és tavaszra. De hátrá-

nya az őszi metszésnek, hogy a vessző rügyei és csápjai könnyebben elfagynak.

Leghelyesebb, ha a már kimerült részeket, a cseresapokat, a szálveszűket öszel eltávolítjuk és tavaszra halasztjuk a rendszer metszést.

A burgonyatermés hozamának fokozása

Gaál László, az Eszterházy hercegi uradalom intézője a *Közleked* legújabb számában figyelemreméltó cikket írt, aminek különösen háborús viszonyok között a terméseredmény fokozására való törekvés szempontjából van különös jelentősége. Gaál László cikkében beszámol arról, hogy más növényeknél alkalmazott kísérletek alapján arra a megállapításra jutott, hogy mind az az anyagot, erőt és munkát, amit a burgonya a virágzásához és magtermeléshez használ fel, más-holnan kellett megtakarítani, illetve elvonni. Ebből azt a következtetést szűrte le, hogy a *mag és virág életfunkciói a burgonyagumó rovasára törőnek*. Ha tehát a burgonya virágtalanításával a növény generatív fejlődési irányú hormonjait a negatív fejlődési irányába állíthatjuk, akkor a virág és a magtermelés helyett a gumós részek, vagyis a termés fejlődését segíthetjük elő. Gaál László, aki gyakorlati gazda, kísérletet állított be szántóföldi területeken és már az első évben azt a megállapítást tette, hogy

a virágtalanítás, amit a virágzás kezdetén még a virágok bimbókorában végeztet el, tíz százalékos terméstelebbet eredményezett.

Gaál László megállapítja cikkében, hogy egy év kísérlete nem alkalmas arra, hogy abból általános következtetéseket vonhassunk le, de hangsúlyozza, hogy a mostani háborús viszonyok nem engednek meg késlekedést olyan kérdésekben, amelyek a többtermeléshez bármilyen kismértékben is hozzájárulhatnak. Különösen nem akkor, ha olyan elsőrangban fontos élelmiszerről van szó, mint a burgonya, amely a cukorrépával együtt a legtöbb kalóriát adó növény.

A cikkirő kísérleti táblák beállítására buzdítja gazdátársait, hogy a maguk kísérletezéseihez is járuljanak hozzá ennek a kérdésnek eldöntéséhez, hogy több kísérletezésből levont tanulságokat és eredményeket már a közeljövőben hasznosíthassa a mezőgazdálkodás.

Jelentős ugyanis az, hogyha közel háromnegyedmillió katasztrális hold burgonyatermő területünkön az eddignél csak 10 százalékkal magasabb terméseredményt érhetünk el.

Minden olvasójától egy új előfizetést vár a VASÁRNAP!

A NÉMETORSZÁGBAN DOLGOZÓ MAGYAR MEZŐGAZDASÁGI MUNKÁSOKHOZ

Mennyi pénzt szabad a munkásoknak magukkal vinniök, ha Németországból hazatérnek?

Hazatérő magyar munkásoknak legfeljebb 10 márka értékű érepenzt, vagy esetleg 1,2 és 5 márka névértékű bankjegyet szabad a határon át magukkal vinniök. Nagyobb címletű bankjegyet a határon átvinni nem szabad. Tíz márkanál nagyobb összeget a német határkerégek elkoboznak, azonkívül minden kihágást szigorúan büntetnek.

Figyelmeztetjük a munkásokat arra is, hogy Magyarországon a pénzintézeteknek nem szabad 10 márkanál nagyobb összeget beváltaniök. Sőt még a 10 márkanál kisebb összegek beváltása is nehézségekbe ütközik, ezért kívánatos az, hogy keresetét mindenki a szabályos úton utaltassa haza, az át nem utalható felesleget pedig vásárolja el.

Betegségi biztosítás

Minden német munkaadó köteles a nála dolgozó magyar munkásokat a kerületi betegsegélyző pénztárnál bejelenteni. Erről a bejelentésről a munkás saját nevére szóló németnyelvű igazolványt kap, amelyet mindenkor fel kell mutatnia, ha a betegsegélyző pénztár szolgáltatásait (orvosi kezelést, gyógyszer, táppénzt) igénybe akarja venni. Ezenkívül betegség esetén természetesen beteglapot is kell munkaadójától kérnie. Munkaképtelenség esetén a magyar munkások a betegsegélyző pénztárról szabályszerű táppénzt kapnak, de erre az időre a munkaadótól nem jár nekik a munkabér.

Annak a munkásnak, aki a hazautazás idején is beteg, a német kerületi betegsegélyző pénztárról távozási engedélyt kell kérnie. Hazaérkezéskor ezzel a távozási engedéllyel az Országos Társadalombiztosítási Intézet illetékes kerületi pénztáránál kell jelentkezni.

Balesetbiztosítás

Ha a Német Birodalomban dolgozó magyar munkást munkaközben vagy munkabemenet, illetőleg onnan a szállásterítés közben baleset éri, ezt azonnal jelentse be munkaadójának, illetőleg a munkaadó megbizottjának (intéző, felügyelő). A súlyosabb baleseteket levélben be kell jelenteni a berlini M. Kir. Munkásgondozó Hivatalnak is. A balesete miatt magatehetetlenné vált munkásnak a vele együtt dolgozó magyar munkások legyenek segítségére és a bejelentéseket helyette tegyék meg.

Öregségi-, rokkantsági- és haláleseti biztosítás

A magyar gazdasági munkavállalók a német öregségi, rokkantsági és haláleseti biztosításban eltöltött ideje is javára fog szolgálni és az után is fog járadékot kapni. Fontos azonban, hogy a magyar munkás a németbirodalmi biztosításban eltöltött időt az Országos Mezőgazdasági Biztosító Intézethez — nyilvántartás végett — bejelentse.

A bejelentésre szolgál a kapott könyvhöz mellékel „Nyilvántartási lap”. Ennek a „Nyilvántartási lap”-nak minden adatát pontosan kell kitölteni és ezért legjobban, ha a munkás a biztosító könyv számát, valamint a nevét, születési idejét, születési helyét és anyjának leánykori nevét még Németországban bejegyzti, a németországi munkahelyre és a biztosításra vonatkozó adatok kitöltésére pedig a német munkaadótól kéri meg.

NOVEMBER 1-ÉN ÚJ ÁRAK LÉPTEK HATALYBA A TERMÉNYFORGALOMBAN. November elsejével a gabonamézők ára mázsánként 25 fillérrel emelkedik (árlási költség címén). A helyi kereskedők és ezek bevásárlói az áttevőkkel szemben Viktória- és Epressz-borsónál 50, babnál 60,

lencsénél 70, máknál pedig 130 filléres ártöbbletet számíthatnak. Vegül a kereskedők egymásközi forgalmában, valamint a fogyasztók felé a kopasz árpa 40, a esilagfűrt és a seprőcirok 60, a mustármag pedig 90 fillérrel emelkedik mázsánként.

FUTOR CSONT
PEKK ÉLETERŐ

FUTOR CSONT
PEKK ÉLETERŐ

FUTOR CSONT
PEKK ÉLETERŐ

FUTOR CSONT
PEKK ÉLETERŐ

Minden gazda tudja, hogy állatait a

Ezért bízik minden gazda a Chinoin gyártmányú

FUTOR-csontképző és

PEKK D-vitamin készítményben

pusztulástól a Chinoin gyártmányú

DISTOL menti meg

FUTOR-csontképző és

PEKK D-vitamin készítményben

A hadigondozottak még az idén, visszamenő hatállyal megkapják felemelt segélyeiket

A honvédelmi minisztérium értesíti a hadigondozottakat, hogy a 4760/1943. M. E. számú rendelettel megállapított magasabb összegű pénzellátásukat a következő időpontokban kapják kézhez:

1. A jelenlegi háború hadi- és honvédelmi gondozottjai valamennyien folyó évi november hó folyamán;

2. az 1914—18. évi háború I—III. járadékosztályú hadirokkantjai fo-

lyó évi december hó elején;
3. az 1914—18. évi háború hadi-özvegyei, hadiárvaí a hadigondozott családtagjai és a IV. járadékosztályú hadirokkantjai a legközelebb esedékes járadékukkal együtt.
Valamennyi hadi- és honvédelmi gondozott 1943. évi november 1-től visszamenőleg a fent ismertetett időpontokban hivatálból kapja meg a magasabb összegű pénzellátást, illetőleg a különbözetet és így a magasabb összegű pénzellátás kiutalásának sürgetése felesleges.

HÍREK

József főherceg és Augustia főhercegnő aranylakodalmá. József főherceg és Augustia főhercegnő november 15-én ünnepli az 50. házassági évfordulót. Bár a gyönyörű családi ünnepséget a főhercegi pár a legszűkebb családi körben üli meg, azon — szeretetteljes érzéseivel, őszinte jókívánságaival — az egész magyarság részvesz.

Teleki Mihály gróf a szövetségekről. Vitéz Teleki Mihály gróf ny. miniszter résztvett a Mep-soltvadtörty, böcsői és prónaifalvai nagyválasztmányának ülésén és tájékoztatást adott az időszerű kérdésekről. Összefoglalás és kiegészítésre buzdította a megjelenteket. Utána megjelent a soltvadtörtyi Hangya Szövetség 25. évi jubileuma alkalmából rendezett ünnepségen és hosszabb beszédben ismertette a szövetségi eszme eredményeit és rámutatott a kis-észenciák szövetségének nemzetépítő fontosságára.

Szövetkezeteink és a Balkán. Schandl Károly dr., m. kir. t. t., az Országos Központi Hitelszövetkezet alelnök-vezérigazgatója, november 18-án a Magyar Külügyi Társaság Balkán Bizottsága rendezésében, annak parlamenti helyiségében, délután 6 órai kezdettel előadást tart: „Szövetkezeteink és a Balkán” címmel. Az előadást minden oldalról nagy érdeklődés kísérte, melyben Schandl Károly dr. ismertetni fogja azokat a bensőséges kapcsolatokat, amelyek az utóbbi években a bolgár és magyar szövetkezetek között kialakultak és amelyek alapját fogják képezni annak az együttműködésnek, amely a háború befejezése után a többi balkán állam felé is ki fog alakulni.

— **Öt pengőre emelték a menetjegy nélküli utazók pótdíját.** Az Államvasutak igazgatósága közli, hogy 1943 november 15-től kezdve a személyszállító vonatokon menetjegy nélküli utazók, beleértve a vasúti alkalmazottakat és családtagjaikat is, ha ezt a körülményt az első jegyvizsgálat alkalmával bejelentik, az esedékes menetjegydíjon kívül az eddigi egy pengő helyett öt pengő pótdíjat, ha azonban ezt a körülményt, hogy menetjegy nem váltották, első jegyvizsgálat alkalmával nem jelentik be, az esedékes menetjegy kétszeresét, de legalább 20 pengő kötelesek fizetni.

Lakótelep neveztek el a Kormányzóhelyettesről Kassán. Magyarországi Kormányzójaik kabinetirodájára értesítette Pohl Sándor dr.-t, Kassa polgármesterét, hogy a Kormányzó hozzájárult ahhoz, hogy Kassa város határában a város visszatérésének ötödik évfordulója alkalmából az Országos Nép- és Családügyi Alap által létesített lakótelep a hősi halált hadi Kormányzóhelyettesről neveztesse el.

Hetvenöt éves a polgári iskola.

December 10-én lesz 75. évfordulója annak, hogy az 1868. évi XXXVIII. t.-c. szentesítésével megalakult a magyar polgári iskola, amely háromnegyedszázados fennállása alatt az értékes férfiak és nők végtelen sorát nevelte fel.

Kassa és Komárom felszabadulási ünnepségei. Komárom városa november 6-án ünnepelte ötödik évfordulóját annak a napnak, amelyen Horthy Miklós a magyar honvédség élén bevonult a hűszéves idegen uralom alól felszabadult városba. Az évforduló napján a város teljes zászlódszót öltött, a hivatalok és üzletek zárva maradtak, a lakosság pedig *Te Deum*-on vett részt a templomokban. A város háza nagyteremben díszkönyvtárat tartottak, amelyen a honvédség és a különböző intézmények is képviseltették magukat.

Kassa város közönsége a társadalmi egyesületek munkaközösségével karöltve a város felszabadulásának ötödik évfordulójának alkalmából *Kassai napok*at rendez. November 10-én kezdődtek és 14-én érnek véget a sorozatos ünnepségek, amelyeknek gazdag programját már összeállították.

Halálozás. Szabó Lajos, a Duna-Tiszaközti Mezőgazdasági Kamara h. igazgatója, Keeskeméti b. bizottságának tagja október 30-án váratlanul elhunyt. Halála gazdakörökben osztatlan és mély részvételt keltett.

Mezőgazdasági gépkészítő tanfolyam Szegeden. A földművelésügyi minisztérium támogatásával a Duna-Tiszaközti Mezőgazdasági Kamara november 22-től december 25-ig Szegeden az állami felsőintézményekben mezőgazdasági gépkészítő tanfolyamot rendez. A hallgatók öles közös elszállásolásáról és ételmezéséről kívánására gondoskodás történik.

A vasárnap megszenteléséért. Az Országos Protestáns Napok november 7-én tartott nagygyűlésen Tasnády Nagy András megnyitóbeszéde után Thuróczy Zoltán evangélikus és Enyedy Andor ref. püspök beszéde után elhatározta, hogy feliratot intéz a kormányhoz és kéri a vasárnap megszentelésének törvényhozás útján való biztosítását.

Postabélyegek kivonása a forgalomból. A postavezérgazgatóság közli, hogy az 1939-ben forgalomba bocsátott a Szent Koronát ábrázoló 1, 2, 4, 5, 6, 10, 16 filléres, a Szent Istvánt ábrázoló 25 filléres, továbbá az 1941-ben megjelent a Szent Koronát ábrázoló 3, 8, 12 filléres, a Szent Istvánt ábrázoló 24 filléres, a Patrona Hungariaet ábrázoló 80 filléres kisalakú általános forgalmú postabélyegek, valamint a kormányzóhelyettes úr hősi halála emlékére 1942-ben forgalomba bocsátott 20 filléres címletű postabélyegek postai küldemények bementésítésére csak ez év végéig használhatók fel.

FUTURA
BUDAPEST, V. VIGADO, 3-6

GABONA-OSZTÁLY
Vásárolj búzát, rozsat, sárga és laktó-mányárpát, kukoricát, zabot, köleset és hajdínát.

OLAJMAG-OSZTÁLY
Vásárolj az összes olajos magvakat. Szerezd meg az összes legmagasabb kedvezményt a szervezett olajmagok termelésétől.

GYAPJU-OSZTÁLY
Az ország gyapju termelésének begyűjtését és elosztását végző és az országos gyapju árveréseket rendező.

MAG-OSZTÁLY
Takarmány, magvak, hulladékok, fűmagnak vásárolás és elad. termelési szerződéseket köt.

MAGTERMELESI-OSZTÁLY
Édescsillagfű, fajborsok és babok, konyhakerti és virágmagvak szerződéses termelésével foglalkozik.

RAKTÁR ÉS SZÁRÍTÓÜZEM-OSZTÁLY
Védmagtárolás, gabona, lengere és olajmagok szárítása.

TÖBB MINT 2000 KIRENDELTSÉG, FŐ-ÉS ALBIZOMÁNYOS

GAZDAÉLET

MEGHOSSZABBÍTOTTAK AZ ŰZLÉK ÉS BORJAK LEVÁGÁSI TIALMANAK FELÜGGESZTÉSE. A hivatalos lap november 6-iki száma közölte a földművelésügyi miniszter rendeletét, amely szerint a két hónapnál fiatalabb üszőborjak és bivalyüszőborjak vágási tilalmának felfüggesztését 1944 február 1-ig meghosszabbítják.

A gépszövetkezetek megalakítása. A mezőgazdaságfejlesztési törvény lehetővé tette, hogy a földművelésügyi kormányzat támogatásban részesítse a kisbirtokosok közös gépbeszerzésre és géphasználatra alakuló szövetkezeit. A földművelésügyi minisztériumnak messzenem tervei vannak a gépszövetkezetek létesítésével, amelyek lehetővé teszik, hogy a nagyobb, költségesebb mezőgazdasági gépeket a kisbirtokosok is megszerezhessék és a technika haladásának eredményeit termelések színvonalának emelésénél gyümölcsözőtethessék. A miniszter megbízása alapján a mezőgazdasági kamarák foglalkoztak a gépszövetkezetek megalakításával. Rövid idő alatt számos gépszövetkezet alakult meg, amelyek közül 75 részére ötven százalékos államszolgálati traktorokat és ekéket osztottak ki.

Állattenyésztési tanfolyamok

A népies állattenyésztési ismeretek terjesztése és a tenyésztői munka eredményességének növelése érdekében a földművelésügyi miniszter a tél folyamán 330 egyenként háromnapos állattenyésztési tanfolyam tartását rendelte el és azoknak szervezését az Országos Tüszkönyvelő Bizottságra, úgyszint mint az Állattenyésztő Szervezetek Országos Szövetségére bízta.

A szövetség a tanfolyamok helyét az illetékes gazdasági felügyelőségekkel, valamint az állattenyésztő egyesületek és szövetségek igazgatóival, — Erdély területén pedig a földművelésügyi minisztérium erdélyi kirendeltségével — egyetértőleg állapítja meg.

A tanfolyamok helyének kijelölésénél elsősorban azok az állami támogatással ellenőrzött állattenyésztő közlégek vétetnek figyelembe, amelyekben eddig még tanfolyamot nem tartottak, illetőleg, ahol 2, vagy 3 hónapos téli gazdasági tanfolyam már tartatott, de a lehetséges szerint mindazokban a közlégekben rendeznek tanfolyamot, amelyek a tenyésztőállatok kiosztása iránt fokozott érdeklődést tanúsítottak.

A tanfolyamokra való felvételnél az arany- és ezüstéremes kisgazdak előnyben részesülnek. A tanfolyamokon, amelyek legkésőbb 1944. év március végéig be kell fejezni, elméleti és gyakorlati állattenyésztési és takarmányozási ismeretek kerülnek előadásra.

Robbanó öngyújtó megsebesített egy román földművest. Bacau megyében egy földmunkás kukoricatörés közben öngyújtót talált. Amikor ki akarta próbálni, kezében fellobbant, balkezeit többel szakította és jobbszemére megvakította. Igen súlyos állapotban vitték a kórházba. A vizsgálat kiderítette, hogy az öngyújtót ellenséges repülőgépekről dobták le.

Nem gazdaságos a sertés- és baromfitenyésztés a törvényben védett

RAKOSHEGYI BAKTÉRIUMÖLŐ

űKÜL. Kapható és megrendelhető csak **AULITZKY OTTÓ** (Budapest, VII., Dohány-utca 84. Hsz. 2/a) Arak de nyoma! ab Budapest

5	10	15 liter
12.16	22.86	33.66 P

A penz előzetes beklrdésénél 40 ft. levonandó

A községi és körjegyzői magánmunkálatokért szedhető díjak

Tudvalevően a községi és körjegyzői magánmunkálatokért szedhető díjak összegét a vármegye közönsége önkormányzati jogkörében szabályrendeletileg állapítja meg. A belügyminiszter október 31-én kiadott 54.200. számú rendelkezésben újonnan szabályozta, hogy a jegyzői magánmunkálatokért országosra legfeljebb milyen mértékű díjakat szabad szabályrendeletileg megállapítani és a felektől beszélni.

A rendelet értelmében magánoklora szolgáló községi bizonyítványért 2.— P. díj, munka- és eselőkönyv elnyeréséhez szükséges községi bizonyítványért pedig legfeljebb 1.30 P. szedhető. Az előjárósági becsis- és értékbizonyítványok díjának legmagasabb mértéke 100 P. értékig 1.20 P., 500 P. értékig 2.— P., 1000 P. értékig 4.— P., 2001—6000 P. értékig 8.— P., 60001—10.000 P. értékig 10.— P., s azon felül a díj minden további 2000 pengő után legfeljebb 1.60 pengővel emelkedhet. de 120 P.-nél több nem lehet. Adóbizonyítványokért 3 P. aláírásiok hitelesítésért 1.80 P. váltóaláírásiok hitelesítésért 1.— P. kat. birtoklevelek lemásolásáért tíz parcelláig bezárólag 4.— P. azon felül ivenként 4.— P. kataszteri birtoklevelek kivonatáért tíz parcelláig 3.— P. azon felül ivenként 3.— P. díj szedhető. Az I. számú nyilvántartási jegyzék másolatának a vizitátulatok részére való kiadásáért telenként 7 fillér, összesen legfeljebb 7.— P. díjat lehet számítani.

Kimondja a rendelet, hogy az adóbevallási ívek helyes kiállítására néve kért szóbeli útbaigazítást minden községbeli adózónak díjtanul meg kell adni. Az írásbeli segédkezésre a fél már díjat tartozik fizetni, mégpedig a kereseti adóbevallási ív, valamint a jövedelem- és vagyonadóbevallási ív kitöltéséért abban az esetben, ha adóalap meghaladja a 2400 P.-t, a házadó bevallási ív kitöltéséért pedig abban az esetben, ha a házadóalap meghaladja az 500 P.-t. Minden más esetben az írásbeli segédkezésre is díjmentes.

Szabályozza továbbá a belügyminiszter rendelete a különféle vármegyei szabályrendeletekben egyes magánmunkálatokért szedhető díjak szabályrendeletileg megállapítható legmagasabb mértékét is. Így a munkásszerződések elkészítéséért, ha azokat tizenkésőbb munkás írja alá, 4.— P., ha 10—25 munkás írja alá, 7.— P., 25—50 munkás aláírása esetén 10.— P., 50-nél több munkás aláírása esetén 15.— P. és ha a szerződés megírásakor még nem lehet tudni az aláíró munkások számát, szerződésenként legfeljebb 8 P. díjat, eselők. gyári munkások szerződésének elkészítéséért pedig legfeljebb 2.60 P. díjat szabad számítani. Egyéb szerződés elkészítéséért az ügyelt tárgyanak értéke szerint 2.40 P.—18.— P. díj számítható. Adóselevek, biztosítási okiratok és különféle egyoldalú nyilatkozatok írásba foglalásáért az ügyelt tárgyanak értéke szerint legfeljebb 2—120 pengő számítható. Telekijelölési törési engedélyért, bekelezési engedélyért ezeknek a díjaknak legfeljebb a fele számítható. Várajr készítéséért birtokrésztelneként 4.80 P. a legmagasabb díj. Épületvázlatokért pedig lakrészenként 2.— P. Különféle kérvények díja 6.— P., dohánytermelési kérvények díja a termőföldtől minden kat. főlhódja után 1.— P., közigazgatási ügyekben szerkesztett írásbeli jogorvoslatok díja 6.— P. felzetek díja 1.— P. magánlevél írásdíja borítékkal együtt drbtként 1.60 P. levelezőlap írásdíja drbtként 1.— P. meghatalmazás kiállítására nyomtatott irlapok 1.— P.

ASSZONYOKNAK-LEÁNYOKNAK Nyúl készítése

A vadhús rendkívül tápláló, ízletes és amellett könnyen emészthető eledel, használjuk ki tehát, hogy most ilyen van és olcsón kapható.

A fiatal nyulat sütvé vagy tejfőlében készítjük el. A nyulat lenyúzzuk, jól megmosuk, megszikkasztjuk és hártványt gondosan megtisztogatva, vékony szalonnacsikokkal megtűzdeljük. Ha nincs szalonnánk, gombával vagy hosszúkásra vágott zöldséggel tűzdeljük meg a vadat. Tepsire téve, beszózzuk, kevés finomliszttel beporozzuk, majd forró zsírral végigvontuk, süttőbe tesszük. Gyakran locsogtatjuk kevés vízzel, míg szép pirosra sül. Ha tejfőlében készítjük el a nyulat, ugyanúgy járunk el, azzal a különbséggel, hogy a zsírral való leforrázás után öt-hat kanálnyi új tejfőt is adunk hozzá s ezzel a lével locsogtatva sütjük puhára. Az öreg nyulat pácolva készítjük el. A páclébe összevegytünk vizet és fehér vagy vörösbort fele részben, kevés borecettel savanyítjuk, majd liternyi ilyen léhez 1 gyf vereshagymát, 1 sárgarépat és 4 fokkerét, megzeller gumót vékony szelvényekre vágunk, hozzáadunk egy habérlevelet, pár szem borsot, kakukkfűvet és citrom-

szeletet. Mindezt kb. félórán át forraljuk és kihűtve töltjük a pácolandó vadra úgy, hogy azt jól ellepje. 2—3 napig hagyjuk rajta, addig a páclé már jól átjárta a húst. Ekkor a hártványt megtisztított vadat szalonnacsikokkal vagy gombával, zöldséggel megtűzdeljük, beszózzuk és tepsire tesszük. A páclé zöldségeiből teszünk mellé és forró zsírral végigvontuk, annyi páclévet adunk hozzá, hogy bőven legyen alatta. Letakarva pároljuk, míg majdnem egészen megpuhul, s akkor sütőbe tesszük, hogy levét egészen elfőjje. Ekkor a nyulat kivesszük és a hátramaradt zöldséges, zsíros levét kevés finomliszttel beporozzuk, 2—3 kockacukrot adunk hozzá és a tűzfelven megbarnítjuk sűrű keverék közb. Feleresztjük a páclével, összeforraljuk, majd az egészet szitán áttörjük. A mártáshoz most főlt adunk, azzal is felforraljuk és végigtűnk vele a feldarabolt és tára rakott nyulat. A mártást — változatosság kedvéért — készíthetjük néha paradicsommal, csipkebogyó-ízzel vagy mustárral is.

Kánya Terézia.

íróft íven 2.— P. postai irlapok kiöltése drbtként 50 fillér, kivándorlási és útvelényekben szükséges munkálatok díja 2.—, 3.—, illetve 6.— P. helyhatósági bizonyítvány díja 2.— P. s ha a munkálat nem a jegyző hivatalában, hanem a megbízó fel akázásán készül, a megállapított díjakon felül 8.— P. pótdíj, az este 8-tól reggel 8-ig terjedő időben végzett magánmunkálatért 11.— P. pótdíj szedhető, s ezenkívül a jegyzőt a hivatalos kiküldetési során felszámítható napi- és fuvardíj is megilleti.

Marnitz Frigyes a hangszerkeszködők és hangszerkészítők élen. A Kereskedők Országos Egyesülete kebelében most tartotta alakuló ülését a Gramofonkereszködők, Hangszerkereszködők, Hegedűkészítők és Zongorakészítők Szaksztyala, hogy ezzel a tömörüléssel hathatósabban segítse elő érdekeinek védelmét. A nepes alakuló szaksztyalát már előre úgy döntött, hogy a szaksztyala élére csak elsőrangúknak képzett, azilés és komoly szakmai súlyt képviselő elnök kerülhet aki a szakma érdekeit kellő nyomatékkal védi és képviseli. Ilyen előzmények után alakult meg a Szaksztyala, amelynek elnökül az általános bizalom jeleként Marnitz Frigyes, a hangszerzakma ismert szaktekintélyét választották meg. Az új elnök megköszönte a személyébe helyezett bizalmat s ígéretet tett, hogy kortársainak személy szerint is bármikor rendelkezésére áll s minden szakmai ügyet a tőle telhető legnagyobb energiával old meg. Ezután társelnöknek megválasztották Tóth János hegedű-építőmestert, ügyvezető elnöknek Bohár Lajos hangszerkészítőt, míg az alelnökök a következők lettek: Herezgh Géza, Ehal Vilmos.

ÁRRENDELETEK

Angoraszőr, angorafonal

A közellátásügyi miniszter módosította az angoranyúl-szőr és az abból készült fonalak legmagasabb áráról szóló eddigi rendelkezéseket. Az új rendelet szerint a nyírassal nyert szemnyezetlen hófehér angoraszőr termelői ára, ha a szőr 9 centimétert hosszabb, kilogrammonként 250 pengő, 7—9 centiméteres 235 pengő, 4.5—7 centiméteres 210 pengő, 4.5-nél rövidebb 140 pengő. A szemnyezett, esomós, nem fehér szőr termelői ára hosszúságára való tekintet nélkül 35 P. A rendelet értelmében fonódj címén a 16-os és ennél magasabb számú fonalaknál fonal kilogrammonként

legfeljebb 75 pengő, 16-osnál alacsonyabb finomsági számú fonalaknál pedig legfeljebb 60 pengő lehet felszámítani. Fonalfelherítés és mosási költség fejében legfeljebb 15 pengő számítható föl. A cernázási költség 20 pengőnél magasabb nem lehet. Ez a rendelet október 30-án hatályba lépett.

Pályázat növénytermelési előadói állásra

A Duna—Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara növénytermelési szakelladói állásra pályázatot hirdet. A hirdetett állásra pályázhatnak azok a megfelelő elméleti képzettséggel bíró okleveles gazdák, vagy okleveles mezőgazdák akik elegendő gyakorlati felkészüléssel és pedig legkevesebb 10 évi növénytermelési és növénynevelési munkáról is tesznek tanúságot. Német nyelvtudás kívánatos. A pályázat elnyeréséhez okvetlenül szükséges a keresztény származás, valamint az elladói és írói készség igazolása és a pályázó eddigi irodalmi munkásságának vázolója. A meghirdetett állással kapcsolatos illetmény megállapítása, vagy fizetési osztályba sorolása a pályázó felkészültsége és eddigi működése alapján történik. A pályázatok megfelelő okmányokkal és életleírással felszerelve a Duna—Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara címére, Kecskemét, Rákóczi út 17/19. küldendők be 1943. december 15-ig.

Vásárok jegyzéke

November 14., vasárnap. Budapest ok. Lóvásár és ok. Szegvár ok. — November 15., hétfő. Aknauszatag oák., Budapest ok., Fegyvernek oák., Felsőbalog oák., Gyöngyös oák., Hajdú-böszörmény oák., Halászi oák., Jász háza oák., Jászlandja oák., Kocsér Lelez oák., Lovászpataona oák., Lőrinci oák., Mátészalka oák., Nagyatád oák., nagybold all. felh.ával, Nagybánya oák., Nagybaród oák., Nagyrákos oák., Nógrád oák., Pölske oák., Rimasecs oák., Ronhány oák., Sárbozárd oák., Siklóz oák., Solt ok., Sopron oák., Szegvár ok., Székelykeresztúr oák., Szekszárd oák., Szigetvár oák., Tápaiosecs oák., Taracok oák., Tiszaszentimre oák., Tornaia oák. — November 16., kedd. Budapest ok., Gelej oák., Haraszterek oák., Huszt oák., Lőrinci oák., Nagybánya ok., Solt ok., Sósút ok., Szigetvár ok. — November 17., szerda. Bajna oák., Balmazújváros oák., Budapest ok., Hegyfalva oák., Högysz ok., Kassa oák., Kéménd oák., Nagysonkút oák., Pered ok., Sósút ok.,

Szekesfeharvar oa., Szilágynagyfalu oák., Tiszaujfalva oák. — November 18., csütörtök. Bajna oák., Budapest ok., Csengöd oák., Dömsöd oák., Högysz ok., Keszthely oák., Királydáróc oák., Pátka oák., Pered ok. és o. se-vásár, Tiszaujfalva ok., Újfehértó oák., Ungvárhá., Zemplén oák. — November 19., péntek. Békés oa., Budapest ok., Csenger oák., Füleok oák., Háromfa oák., Homorodszentmárton oák., Jolsva oák., Nagyszalonta oák., Rédies oák., Somogyzó oák., Sümege oák. — November 20., szombat. Békés ok., Budapest ok., Csurgó oák., Endrőd oák., Győr ok. lo-vásár, Nagyszalonta ok., Törökpompány oák., kis áll. felh.-a nélkül.

RÁDIÓ

Hétfőn, november 15-én.

12.10 órák: Postazene. 14 órák: Szalonna. 15 órák: Delutáni muzika 16 órák: Előadás. 16.15 órák: Dalárd. 17 órák: Kör: Közéletügyi előadás. 17.20 órák: Rézletek a „Három a külvilág” operettből. 18 órák: 21 órák: Operat. előadás. 21 órák: Házasság ajánlat! Színmű egy felvonásban. 21.10 órák: Szókratész muzika.

Kedden, november 16-án.

12.10 órák: Szókratész zene. 14 órák: Cigányzene. 15 órák: Melleszenc. 15.45 órák: Gyermekekélete. 16.15 órák: Szalonna. 17 órák: Tánca. 17.40 órák: Operat. előadás. 18 órák: Közéletügyi előadás. 21 órák: Képviselet. 21.30 órák: Keringők. 22.50 órák: Katonazene.

Szerdán, november 17-én.

12.10 órák: Szalonna. 14 órák: Fuvószenc. 15 órák: Művészetek. 16 órák: Felolvasás. 16.15 órák: Filmdalok. 17 órák: Cigányzene. 17.30 órák: Előadás. 17.45 órák: Yonósné. 18 órák: Hódvándor. 19 órák: Könyv. zene. 20.30 órák: Elbeszél. 20.50 órák: Rádiózene. 22.40 órák: Hanglemek. — Csütörtökön, november 18-án.

12.10 órák: Rendőzene. 14 órák: Tánca. 15 órák: Beszárk. zene. 15.40 órák: Közmevelődési előadás. 16 órák: Kamaraszereplés. 17 órák: Zenei Gopmek. 17.40 órák: Hanglemek. 17.40 órák: A Földművelésügyi miniszterium előadása. 18 órák: Színmű közvetítés. 21 órák: Szevdorsági képeskönyv. 22.40 órák: Magyar noták.

Pénteken, november 19-én.

12.10 órák: Katonazene. 14 órák: Szalonna. 15 órák: Tánca. 15.40 órák: Képviselet. 16.15 órák: Operat. előadás. 17 órák: Rendőzene. 17.40 órák: Sportközvetítések. 18 órák: Német hallgatónak. 18.20 órák: Magyar népmuzika. 19 órák: Szalonna. 19.50 órák: Muzsikali remekmű. 20.30 órák: Cigányzene. 21 órák: Hanglemek. 22.40 órák: Német rádió műsorából. 22.40 órák: Szalonnás.

Szombaton, november 20-án.

12.10 órák: Rádiózene. 14 órák: Cigányzene. 15 órák: Szókratész zene. 16 órák: Előadás. 16.15 órák: Tánca. 17 órák: Filmzene. 17.45 órák: Előadás. 18 órák: Dal, vers, mese a szatmári. 18.40 órák: Külföldi tájképek. 19 órák: Zongor. műsor. 19.20 órák: Hangképek innen-onnan. 19.50 órák: „Tánc-tend.” 22.40 órák: Hanglemek.

Vasárnap, november 21-én.

8.30 órák: Szózat. Reggeli zene. 8.15 órák: Hírek. 8.30 órák: Öszinte beszéd. 9 órák: Szókratész zene. 10 órák: Reformatusi ünnepséget. 11 órák: Eglisaii emlé. sz. rendezés. 12.15 órák: Levante előz. 13.55 órák: Budapesti Hangversenyek. 14 órák: Művészetek. 15 órák: A Földművelésügyi Miniszterium előadása. 15.45 órák: Tánca. 16.15 órák: Előadás. 16.35 órák: Hanglemek. 17 órák: Magyar noták. 18 órák: Előadás. 18.20 órák: Nyugat zenje. 19 órák: Hegedűzsm. 19.20 órák: Hangképek. 20 órák: „Houthy Anna emlékjegyvből.” 21 órák: Közvetítés. 21.15 órák: Mindenből egy keveset. 22.40 órák: Hanglemek.

BUDAPEST I.: November 18-án, csütörtökön 15.30 órák: Trummer Árpád: „AZ ÖNTÖZÉS TUDOMÁNYA.” — 16.20 órák: dr. Bitter Miklós: „OLAJSONYVÉNYEK.” — November 21-én, vasárnap, 15 órák: I. vitéz Ottó Ernő: „KISÁLLATTYENYESZTÉSUNK FELKAROLÁSA.” — 2. Bónó József: „A TELI GAZDASÁGI ISKOLÁK NEVELŐ MUNKÁJA.”

BUDAPEST II.: November 16-án, kedden 19 órák: „MEZŐGAZDASÁGI FELŐRA.” — November 20-án, szombaton 19.15 órák: „MEZŐGAZDASÁGI FELŐRA.”

KIADÓTULAJDONOS: „FALU” MAGYAR GAZDA ÉS FÖLDMIVÉS SZÖVETSÉG FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: MAYER EMIL SZERKESZTŐ: BARTOSS KÁROLY Alttalnos Nyomda és Grafikai Intézet Rt., Bpest, Nagymező u. 3. Nyomdai felelős: Rác István